

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland
Datum ingekomen vragen : 1 november 2021
Datum GS-besluit : 30 november 2021
Vragen nr. 112

Vragen van mevrouw **J.M.E. de Groot** (SP) over het gebied rond Agriport en Enkhuizen waar geen natuurvergunningen voor stikstof (meer) nodig zijn.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 1 november 2021 door het lid van Provinciale Staten, mevrouw **J.M.E. de Groot** (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In De Correspondent van 29 oktober 2021 lazen we het artikel 'Midden in de stikstofcrisis maakt het kabinet het in sommige gebieden juist makkelijker stikstof uit te stoten'¹. Er blijken gebieden te zijn ontstaan waar geen vergunningsplicht meer is. De Tweede Kamer is daar niet expliciet over geïnformeerd. Hierdoor kan extra stikstof neerdalen in overbelaste natuurgebieden. Eén van deze gebieden is het gebied rond Agriport en Enkhuizen in Noord-Holland. Een en ander is ontstaan omdat er - door het RvS- arrest Ressen- Oudbroeken² en door een besluit van het kabinet de afstandsnormen waarbinnen de neerslag van stikstofuitstoot wordt gemeten voor een natuurvergunning en waarvoor de uitstoter rechten moet kopen – voor alle sectoren op 25 kilometer is komen te liggen³. Voorheen was er alleen voor wegen een afstandsregel van 5 kilometer. Gevolg van de kabinetsmaatregel is dat - bijvoorbeeld - de datacenters in Hollands Kroon, maar ook de (agrarische) industrie rond Enkhuizen meer stikstof kunnen uitstoten dan voorheen. Met de nieuwe kabinetsmaatregel is de garantie weggefallen dat Natura 2000-gebieden beschermd worden tegen stikstof, omdat neerslag van stikstof in Natura 2000-gebieden die verder weg liggen dan 25 kilometer niet meer gemitigeerd hoeft te worden. Een en ander is ook te beluisteren in het programma Max Nieuwsweekend van zaterdag 30 oktober 2021 ('Kabinetsmaatregel stuwt stikstofuitstoot verder op')⁴.

¹ <https://decorrespondent.nl/12863/midden-in-de-stikstofcrisis-maakt-het-kabinet-het-in-sommige-gebieden-juist-makkelijker-stikstof-uit-te-stoten/1194689636822-0e9642af>

² <https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@124071/201702813-1-r3/>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/07/09/vaste-afstandsgrens-van-25-kilometer-voor-alle-emissiebronnen>

⁴ <https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nieuwsweekend/64b2af90-cbd2-4e8f-a641-1450d28a466e/2021-10-30-kabinetsmaatregel-duwt-stikstofuitstoot-verder-op>

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN**Vraag 1:**

Bent u bekend met de kabinetsmaatregel die een vaste afstandsgrens van 25 kilometer voor alle emissiebronnen van stikstof voorschrijft? Als dat het geval is, hebt u Provinciale Staten ingelicht over de gevolgen van deze maatregel?

Antwoord 1:

Ja, wij zijn bekend met de Kamerbrief van de minister van LNV van 9 juli over invoering van een maximale rekenafstand van 25 kilometer voor alle projecten met stikstofneerslag. De verwachting is dat er voor de ViA15-zaak (201702813/1/R3) nog een vervolgzitting bij de Raad van State komt en daarna een uitspraak volgt, waarmee duidelijk wordt of deze rekenmethodiek geëigend is. Wij hebben de afgelopen jaren Provinciale Staten op basis van regelmaat geïnformeerd over het stikstofdossier (o.a. met technische briefings en een collegetour) en blijven dat doen. Zodra de analyse van gevolgen van dit besluit is afgerond kunnen wij u ook daarover informeren.

Vraag 2:

Is het juist dat, zoals het artikel in De Correspondent stelt, het voor de datacenters en de (agrarische) industrie rond Agriport en Enkhuizen eenvoudiger wordt om stikstof uit te stoten zonder dat daar een natuurvergunning voor nodig is?

Antwoord 2:

Met het besluit van het Rijk om voor activiteiten een maximale rekenafstand van 25 km in te stellen ontstaat er een strook langs Medemblik en Enkhuizen waardoor op basis van de Wet natuurbescherming geen beperking meer zal gelden wat betreft stikstofuitstoot. Aantrekkende verkeersbewegingen van een activiteit die tot buiten dit gebied reiken komen wel binnen een afstand van 25 km van een Natura 2000-gebied, die onderdelen van een activiteit blijven daarmee wat betreft stikstofuitstoot wel onderdeel van beoordeling op basis van de Wet natuurbescherming. In een gebied kan andere wet- en regelgeving nog wel direct of indirect een beperking op stikstofuitstoot van een activiteit betekenen, te denken valt aan beperkingen vanuit milieuwetgeving, een bestemmingsplan of een watervergunning. Agriport zelf ligt wel binnen 25 km van N2000-gebied, namelijk de duinen van Noord-Holland.

Vraag 3:

Zijn er in het genoemde gebied nu nog natuurvergunningen van toepassing? Zijn er bedrijven die sedert 9 juli 2021 een natuurvergunning hebben aangevraagd? Zijn er sedert 9 juli 2021 natuurvergunningen afgegeven door de OD NHN?

Antwoord 3:

Op de strook die op minstens 25 km afstand ligt vanaf elk Natura 2000-gebied waar de kritische depositiewaarde wordt benaderd of overschreden is, zijn sinds het besluit van het kabinet van 9 juli 2021 geen natuurvergunningaanvragen meer nodig wat betreft stikstofneerslag als de activiteit niet leidt tot aantrekkende verkeersbewegingen tot buiten dit gebied. Zie verder het antwoord op vraag twee. Zoals wij in antwoord op vraag vijf aangeven is de 25 km rekenafstand nog niet verwerkt in AERIUS Calculator. Als er een initiatiefnemer is die al voor deze verwerking uit wil gaan van de 25 km rekenafstand dan zal deze nader moeten onderbouwen dat de activiteit binnen een radius van 25 km geen stikstofneerslag veroorzaakt op een Natura 2000-gebied waarvan de kritische depositiewaarde wordt benaderd of overschreden.

Nee, er zijn sinds 9 juli 2021 geen natuurvergunningen aangevraagd of afgegeven voor activiteiten in het genoemde gebied. Wij informeren u ook over het aantal positieve weigeringen, omdat dit aansluit bij de context van uw vraag. Als een activiteit buiten de genoemde 25 km ligt, dan is wat betreft stikstofneerslag geen natuurvergunning nodig. Initiatiefnemers kunnen in dat geval wel vragen om een positieve weigering, omdat zij dan op papier hebben dat geen nieuwe vergunning nodig is. Er zijn sinds 9 juli 2021 geen aanvraagde en afgegeven positieve weigeringen voor activiteiten in dit gebied.

Vraag 4:

Zijn bij u gevallen bekend van bedrijven die inmiddels hun stikstofuitstoot hebben uitgebreid of dit voornemens zijn zonder daarvoor een natuurvergunning aan te vragen? Wordt door de OD NHN in de betreffende gebieden nog controle uitgeoefend?

Antwoord 4:

Nee, er zijn geen gevallen bij ons bekend van bedrijven in de strook langs Enkhuizen en Medemblik die sinds 9 juli 2021 hun stikstofuitstoot hebben uitgebreid of voornemens zijn dit te doen. Wij kunnen niet op de hoogte zijn van bedrijven die dat voornemen wel hebben maar dat niet melden bij de provincie/Omgevingsdienst NHN, omdat zij niet meer verplicht zijn dat te doen na het genoemde besluit van 9 juli 2021.

Omgevingsdienst NHN voert vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op basis van de Wet natuurbescherming. Stikstofuitstoot is één van de onderwerpen in deze wet. Als gevolg van het besluit van het kabinet dat een activiteit een rekenafstand van 25 km voor stikstofneerslag moet hanteren zal Omgevingsdienst NHN op basis van de Wet natuurbescherming geen controle uitoefenen op stikstofuitstoot in de strook langs Enkhuizen en Medemblik. Activiteiten met verkeersaantrekkende werking tot buiten deze strook kunnen nog wel onderhavig zijn aan controle op basis van de Wet natuurbescherming. Verder geldt dat er wel beperkingen kunnen gelden vanuit andere wet- en regelgeving dan de Wet natuurbescherming (zie ons antwoord op vraag twee).

Vraag 5:

Volgens de Q&A 'besluit afstandsgrens 25 km' is naar verwachting de afstandsgrens voor projectspecifieke berekeningen eind 2021 of begin 2022 in AERIUS Calculator doorgevoerd. Mogen bedrijven vooruitlopen op de verwerking van de afstandsgrens van 25 km in AERIUS Calculator? Eveneens in de Q&A staat het volgende: "Afhankelijk van de uitkomsten van de berekeningen zal per project moeten worden beoordeeld hiermee om te gaan. De initiatiefnemer kan dit bespreken met bevoegd gezag". Hebben initiatiefnemers reeds contact met u opgenomen? Hoeveel initiatiefnemers hebben dit reeds gedaan? Wat was uw reactie per project?

Antwoord 5:

Bij vergunningverlening hanteren wij geen afstandsgrens tot het besluit afstandsgrens 25 km ook verwerkt is in AERIUS Calculator, tenzij een aanvrager zelf de afstandsgrens onderbouwt, d.w.z. een AERIUS-berekening aanlevert inclusief een analyse van uitsluitend de effecten binnen 25 kilometer. Voor projecten met verkeer of verkeersaantrekkende werking met stikstofneerslag op meer dan 5 km afstand is interprovinciaal afgesproken geen toestemmingbesluiten te nemen totdat een tool of handreiking van het RIVM beschikbaar is voor onze vergunningverleners dan wel totdat het besluit afstandsgrens 25 km verwerkt is in AERIUS Calculator. Er zijn nog geen vergunningaanvragers die contact met ons hebben opgenomen voor het al willen toepassen van de 25 km afstandsgrens op hun vergunningaanvraag.

Vraag 6:

In de Q&A 'besluit afstandsgrens 25 km' staat tevens: "De projectende ken van depositiebijdragen van deze activiteiten buiten 25 km is onderdeel van de totale deposities, waarvoor de overheid verantwoordelijk is om maatregelen te treffen." Welke maatregelen hebt u reeds getroffen? Acht u deze maatregelen voldoende om de Natura 2000- gebieden te beschermen? Kunt u ons een overzicht van de genomen maatregelen zenden?

Antwoord 6:

In de Q&A waaruit u citeert wijst het kabinet op de al genomen en de nog te nemen maatregelen vanuit het Rijk. In de PS-brief Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek 2021-2022, kenmerk 1586466/1586470 (verzonden op 23 maart) en de bespreking daarvan in Provinciale Staten voor het zomerreces bent u geïnformeerd over de twee sporen en de twee doelen en het daarin voorziene pakket maatregelen. Tijdens de collegetour in Westzaan hebt u kennisgenomen van hoe dat gebiedsgericht uitpakt. Wat ons betreft blijft het niet bij een bezoek en bent u van harte uitgenodigd om met ons te kijken naar de aanpak in de overige kwetsbare gebieden. Voor ons is duidelijk is dat de stikstofopgave groot is en dat wij opereren in een veld van onzekerheden. Dat betekent dat wij met het Rijk moeten blijven evalueren of onze maatregelen ter bescherming van Natura 2000-gebieden voldoende zijn.

Vraag 7:

Heeft het kabinet, alvorens de afstandsgrens van 25 km voor alle emissiebronnen in te voeren, contact met u opgenomen? Zo ja, hoe hebt u gereageerd? Zo nee, wat vindt u ervan dat deze afstandsgrens werd ingevoerd zonder u hierin te betrekken?

Antwoord 7:

Nee, het kabinet heeft niet vooraf aan dit besluit contact met ons opgenomen. Wel was de aanleiding voor een andere benadering bij ons bekend, namelijk de uitspraak van de Raad van State in de zaak van de verbinding VIA15, waarin een rekenafstand van 5 kilometer door de rechter als niet-valide wordt beschouwd. De minister heeft in de uitspraak van de rechter een opdracht gekregen om te komen met een onderbouwing van de rekenmethodiek of een andere wijze van berekenen. Het besluit voor de 25 km afstand hebben wij ondertussen besproken met andere bevoegde gezagen. Noord-Holland heeft – net als andere provincies - daarbij haar zorgen geuit. Die richten zich op de effecten van een afstandsgrens en de implicaties daarvan op mogelijke vergunningverlening en de actualisatie van AERIUS.

Vraag 8:

In Noord-Holland zijn veel Natura 2000- gebieden overbelast met stikstofdepositie. Er kan geen grammetje stikstof meer bij. Bent u daarom bereid om contact op te nemen met het demissionaire kabinet en het schriftelijk mee te delen dat het rond 9 juli 2021 genomen kabinetsbesluit over de afstandsgrens van 25 km voor stikstof niet conform uw opvattingen en de opvattingen van Provinciale Staten van Noord-Holland is? Kunnen wij een afschrift van uw brief ontvangen?

Antwoord 8:

Nee, op basis van regelmaat hebben wij als onderdeel van het Interprovinciaal Overleg contact met andere provincies en gezamenlijk met zowel ambtelijke als bestuurlijke vertegenwoordigers van het Rijk. Wij vinden dit de meest productieve route om over gezamenlijke opgaven in gesprek te blijven. Dat is voor dit specifieke onderwerp niet anders.